

Binarno razlikovanje
(primer spola)

VIRGINIA WOOLF:
ORLANDO
1928

Pripoved se prične v Angliji, konec 16. stoletja (l.1586) v Elizabetinski dobi.

Njen protagonist je še ne 20-letni plemič ORLANDO!

Subtilen razplet zgodbe, katere glavni tok je prikaz Orlandovega notranjega doživljanja realnosti, njegovega osebnostnega razvoja in temeljnega vprašanja njegovega sebe. 400 let kasneje (l. 1928) se Orlandova nazorna biografija konča nekje v Angliji. Orlando je star 36 let, povrh tega pa ni več OrlandQ, temveč OrlandA!

FANT-kajti ni bilo dvoma o njegovem spolu, čeprav ga je takratna moda rajši ko ne prikrivala,...

Orlando je bil moški do svojega tridesetega leta in, ko je postal ženska, je od takrat naprej tudi ostal ženska

“Orlanda se je v dolgem zrcalu ogledala od nog do glave, ne da bi pokazala kakršnokoli znamenje zbeginosti.”

“Orlando je postal ženska, a v vseh drugih pogledih je Orlando ostal natančno takšen, kakršen je bil.”

“Ista oseba. Nobene spremembe. Samo drugi spol.”

“Čeprav je sprememba spola spremenila njuno prihodnost, pa ni povzročila ničesar, kar bi spremenilo njuno istovetnost.”

METAMORFOZA

Simbolika, ki označuje, da je SPOL zgolj konstrukt, kateremu pripišemo njemu bistvene značilnosti;

ŽENSKOSTI / MOŠKOSTI

VPRAŠANJE IDENTITETE

IDENTITETA, kot SEBSTVO, ki ga Orlando poseduje na individualni ravni, z vsemi njegovimi prejšnjimi izkušnjami, doživljanji in odraščanjem ostaja enaka, istovetna z prejšnjim “stanjem.”

1* SPREMEMBA SPOLNE IDENTITETE, ki sedaj Orlando drugače zaznamuje v družbi, v kateri veljajo specifična razmerja med spoloma!

“Njegov spomin – v prihodnje moramo že zaradi navade reči “njen” namesto “njegov” in “ona”, namesto “on” – njen spomin je segal nazaj skozi vse dogodke njenega nekdanjega življenja, ne da bi trčil ob katerokoli oviro.

2 LOČNICI:

1* BITI ŽENSKA

1* kot produkt bioloških instanc

2* Diskurz telesa, videza, podobe

3* Površina telesa, ki dokazuje odsotnost moškega spola

4* Načelo ODSOTNOSTI / PRISOTNOSTI

2* POSTATI ŽENSKA

5* Na družbeni ravni v izvrševanju družbeno-predpostavljenih praks, ki legitimizirajo obstoj tvojega spola

6* KONSTRUKT ženskosti

7* Prevzem SPOLNE VLOGE

8* PERFORMANCE, v katerem izkazuješ svoj spol!

? Stanja spola in spolne identitete, v prevladujočem diskurzu, temelječem na predpostavkah:

“Ženska je najmanj nasprotje. Večina sploh nima značaja.”

“Intelekt je samotni kraj in zato neprimeren za ženske, ki jim nprav približa šele oče ali mož.”

“Ženske nimajo želja ali potreb, le pretvarjajo se.”

“Res, ženske so le otroci višje rasti.”

“Zame je ženska lepa žival, ki jo mora krasiti krzno, perje, biseri in diamanti. Razen moje žene, seveda.”

“Gospodje. Pesniki ste in vaša muza je ženska. Kljub temu pa ne spoštujete žena in ne drugih žensk.”

SOOČENJE S SPOLNO IDENTITETO na DRUŽBENI RAVNI

Sklop družbenih, norm, predpisov, pravil in zahtev, nalog, dolžnosti glede določenega spola!

“Sveta odgovornost, ki ti je naložena, če si ženska.”

Kot ženska Orlanda v Angliji ne more imeti nikakršnega imetja!

IDENTIFIKACIJA S SPOLOM

-Ponotranjenje družbenospolne identitete

-BITI BIOLOŠKI SPOL / DELATI DRUŽBENI SPOL

Prevezemanje družbenih praks, norm, zahtev, pravil, ki ustrezajo naši konstituciji
biološkega spola!

“Spomnila se je, kako je sama, ko je bila še mlad moški, po vsej sili hotela, da so ženske ubogljive, sramežljive, nadišavljene in izbrano oblečene. Zdaj bom morala sama plačevati za te svoje zahteve, je preudarjala; kajti ženske po naravi niso ne ubogljive ne nadišavljene, ne izbrano oblečene.”

Ženski ali moški spol moramo delati kontingenčno, vsak dan do konca našega življenja, da ohranimo stabilno sebstvo, stabilno samopodobo in stabilen imaginarij jaza.

Orlanda: “Od sedaj naprej bo morala biti sramežljiva iz leta v leto, ...”

Orlanda je postala – tako kot so ženske – malo bolj skromna, kar se tiče pameti, in malo bolj nečimrna – tako kot so ženske – kar se tiče njene zunanosti.

Nekatere občutljive točke v njenem (ženskem) značaju so se bolj uveljavile, druge so stopile v ozadje.

“Razloček med spoli je k sreči zelo korenit. Obleka je le simbol nečesa, kar je skrito podnjo. V Orlandi sami se je bila dogodila sprememba, ki ji je velela izbrati si žensko obleko in ženski spol.”

ENOZNAČNA KONSTRUKCIJA BIOLOŠKEGA SPOLA / v tem diskurzu, si lahko le en spol, kar pomeni, da nisi nasproten spol, kar nadalje vodi v tako strukturo družbene realnosti, da ta spol “delaš” in ostaneš vse življenje!

“M. Wittig razume družbeni spol kot delovanje “biološkega spola”, kjer je “biološki spol” obvezni predpis za to, da telo postane KULTURNI ZNAK, da se materializira skladno z zgodovinsko omejenimi možnostmi in da tega ne stori le enkrat ali dvakrat, temveč kot vztrajen in ponavljani korporealni projekt.”

TELO,

kateremu je predpisan spol postane objekt performanca, izvrševanja tega spola na družbeni ravni, kjer je tako izvrševanje spola bistveno prepoznavno in ima specifičen učinek na naše notranje SEBSTVO!

SPOLNO OBELEŽENO TELO, kateremu pripišemo KULTURNE POMENE.
(Judith Butler)

“Da telo nima ontološkega statusa razen, raznih dejanj, ki konstituirajo njegovo realnost, nam pove to, da je telo, ki mu je pripisan družbeni spol, performativno.

(J. Butler, 2001)

IMAGINARNA BINARNA DELITEV

MOŠKI / ŽENSKA

Je zgolj politična kategorija in ne neko fundamentalno družbeno dejstvo.
Gre za zgodovinsko kontingente strukture, ki vselej preferirajo en spol pred drugim, sklicujoč se na biologijo!

“Nimamo nobenega razloga za to, da bi človeška telesa delili na moški in ženski biološki spol, razen tega, da ta delitev ustreza ekonomskim potrebam heteroseksualnosti in naturalistično razlaga institucije heteroseksualnosti!”

KATEGORIJA SPOLA

je POLITIČNA KATEGORIJA, ki vzpostavlja družbo kot heteroseksualno!

“Kategorija spola je produkt heteroseksualne družbe, ki spremeni polovico populacije v spolna bitja, kajti spol je kategorija, izven katere ženske ne morejo obstajati.”

Monique Wittig (2000)

Kategorija BIOLOŠKEGA SPOLA ni ne naravna ni ne nespremenljiva, temveč posebna politična uporaba kategorije narave v namene reproduktivne seksualnosti.

SPOL postane področje normativnega, naturaliziranega performanca, skozi katerega se konstituira posameznikova identiteta oz. individualno sestvo.

Orlando/a uspešno odigra performativno žensko in moško vlogo kot del družbene igre v gledališču spolno konstruiranih identitet.

Nenazadnje v procesu brezčasne zgodovine tvori kulturno identiteto stabilnega sestva! V času, kjer so bile meje med ženskimi in moškimi atributi, sposobnostmi in možnostmi jasno določeni, Virginia Woolf preko svoje literature spretno briše te meje hegemonskih binarnih kategorij, s tem da v liku Orlando/E subtilno prepleta Ž in M attribute!

“Mešanica moškega in ženskega bistva v njej.”

“Naj bosta spola še tako različna, pa se vendar spremešavata. V vsakem človeku se pojavlja nihanje zdaj k enemu, zdaj k drugemu spolu.”

“Nihče se ne rodi kot ženska, temveč to postane.”

Simone De Beauvoir (1952)

“Vendar pa SPOL ne obstaja. Obstaja že, a le kot spol, ki je zatiran, in kot spol, ki zatira. Zatiranje je tisto, ki ustvari spol, ne pa obratno.”

Monique Wittig (2000)

Po tem kriteriju bi ne, znotraj našega diskurza, smeli govoriti o Orlandu kot M ali Orlandi kot Ž, ampak o “njuni” IDENTITETI per se!